

GUTENBERG

Suomen Kirjaltajaliiton äänenkannattaja

• N:o 6 •

Finska Typografförbundets organ

Kesäkuu 1 Juni	Tilauhintaa — Prenumerationspris Koko vuosikerta — Helt år . . . . . 3 m. Irtonaisnumero — Lösnummer à 30 p.	Toimitus — Redaktion J. Höglund V. Forsström Vastaava — Ansvarig	Ilmoitushinta — Annonspris Petiitti-riviltä . . . . . } 25 p. Per petitrad . . . . . }	5:s vuosikerta 1897 5:te ärgången
-----------------------------	--	---	--	--

Suomen Kirjaltajaliitto. Finska Typografförbundet.

Förbundsstyrelsens meddelanden:

Åbo Typografförening är godkänd såsom afdelning i Förbundet.

Ombudsmännen uppmanas att till Gutenberg referera om afdelningarnes sammanträden.

Enligt § 4 mom. e ega nedannämnda afdelningar, utom de tidigare nämnda, af förbundsmedlen innehålla för utbetalande af reshjelp:

Tammerfors 25 m., Wiborgs 15 m., Björneborgs 10 m. och Mariehamns 5 m.

Förbundsstyrelsen.

Tiedonantoja Liittohallitukselta:

Turun Kirjaltaja yhdistys on hyväksytty osastoksi Liittoon.

Asiamiehiä kehoitetaan Gutenbergin toimitukselle lähettämään uutisia yhdistyksien kokouksista.

Sääntöjen 4 §:n e kohdan mukaan saavat allamainitut osastot, paitsi niitä jotka enemminkin on mainittu, pidättää Liiton varoista matka-avun varalle:

Tampereen 25 m., Wiipurin 15 m., Porin 10 m. ja Maarianhaminan 5 m.

Liittohallitus.

Anmälda medlemmar. Ilmoitettuja jäseniä.

Från Kuopio afdelning: — Kuopion osastosta: Lyytikäinen, Lauri Fredrik, sättere, latoja, $\frac{21}{2}$ 75.

Från Åbo Typografförening: — Turun Kirjaltaja yhdistyksestä: Salminen, Johan Adolf, faktor, faktori, $\frac{3}{1}$ 59. — Wainio, Johan Emil, sättere, latoja, $\frac{30}{8}$ 75. — Wahl, Johan Alfred, sättere, latoja, $\frac{1}{3}$ 70. — Marjanen, Oskar Robert, sättere, latoja, $\frac{11}{4}$ 75. — Laaksonen, Johan Ferdinand, sättere, latoja, $\frac{10}{3}$ 62. — Ahman, John Josef, sättere, latoja, $\frac{19}{3}$ 60. — Michelsson, August Wilhelm, sättere, latoja, $\frac{18}{11}$ 77. — Lindén, Gustaf Felix, sättere, latoja, $\frac{4}{12}$ 69. — Ahlgren, John Alfred, sättere, latoja, $\frac{27}{10}$ 70. — Filén, Thure Albert, sättere, latoja, $\frac{30}{3}$ 74. — Hacklin, Gustaf Adolf, tryckare, painaja, $\frac{22}{11}$ 72. — Wirén, Erik Axel, tryckare, painaja, $\frac{27}{8}$ 76. — Grönroos, Ossian Julius, sätterelev, latojaopp., $\frac{11}{12}$ 78. — Ahlgren, Anton Henrik, sätterelev, latojaopp., $\frac{19}{1}$ 77. — Skogman, John Henrik Sigfrid, sätterelev, latojaopp., $\frac{1}{1}$ 79. — Backström, Karl August, tryckarelev, painajaopp., $\frac{11}{4}$ 73. — Siilinen, Fredrik Ferdinand, sättere, latoja, $\frac{20}{3}$ 65. — Henriksson, Uno Emil, sättere, latoja, $\frac{20}{3}$ 75. — Wahlström, Karl Väinö, sätterelev, latojaopp., $\frac{24}{11}$ 79. — Andersson, Johan Hjalmar, sätterelev, latojaopp., $\frac{20}{11}$ 79. — Hertz, Valter Ferdinand, sättere, latoja, $\frac{17}{7}$ 76. — Ek, Mikael, sättere, latoja, $\frac{22}{8}$ 58. — Enke, Johann Friedrich Wilhelm, faktor, faktori, $\frac{19}{6}$ 58. Nässling, John Arthur, sätterelev, latojaopp., $\frac{28}{6}$ 79. — Appelgren, Karl Oskar, sättere, latoja, $\frac{12}{4}$ 55. — Hidström, Johan Ernst, sättere, latoja, $\frac{2}{3}$ 58. — Appelgren, Frans Wilhelm, sättere, latoja, $\frac{26}{10}$ 70. — Nyholm, Gustaf Emil, sättere, latoja, $\frac{1}{6}$ 62. — Aho, Kustaa Oskari, sättere, latoja, $\frac{10}{10}$ 73. — Wanne, Antti Antero, sättere, latoja, $\frac{27}{11}$ 73. — Heinonen, Werner, tryckare, painaja, $\frac{29}{7}$ 74. — Lumme, Kaarle Emil, sättere, latoja, $\frac{11}{11}$ 75. — Molodkin, Mikael Feodorovitch, sättere, latoja, $\frac{19}{11}$ 73. — Jänne, Juho Fredrik, sätterelev, latoja,

opp., $\frac{31}{5}$ 77. — Kanervo, Kaarlo Aukusti, sättere, latoja, $\frac{3}{8}$ 77. — Salenius, Karl Waldemar, sätterelev, latojaopp., $\frac{8}{12}$ 76. — Johnsson, Johan Wilhelm, sättere, latoja, $\frac{31}{3}$ 71. — Henriksson, Hjalmar Ludvik, sätterelev, latojaopp., $\frac{9}{12}$ 77. — Alkio, Aksel Ferdinand, sättere, latoja, $\frac{17}{4}$ 74. — Hellsten, Karl Henrik, faktor, faktori, $\frac{19}{1}$ 53.

Inträdande medlemmar. Yhtyneitä jäseniä.

Från Helsingfors afdelning: — Helsingin osastosta: 505. Holmqvist, Knut Robert Hjalmar. — 506. Sundström, Sixtus Josef. — 507. Roth, Johan Gustaf. — 508. Parviainen, Kaarlo. — 509. Hägglund, Verner.

Från Wiborgs afdelning: — Wiipurin osastosta: 510. Sederholm, Karl Oskar. — 511. Ståhl, Karl Fredrik. — 512. Kinnunen, Pietari Reinhold. — 513. Savander, Otto Wilhelm. — 514. Juvonen, Emil Viktor. — 515. Jurjeff, Georg. — 516. Hukkanen, Emerik. — 517. Sorjonen, Oskari. — 518. Kosig, Karl. — 519. Hänninen, Axel Fredrik. — 520. Forstén, Gustaf. — 521. Huovilainen, Aleksander. — 522. Mölsä, Gustaf Adolf. — 523. Sundqvist, Kaarlo. — 524. Siikanen, Karl Johan. — 525. Lindfors, August. — 526. Nyqvist, Viktor Wilhelm. — 527. Taskinen, Aleksander. — 528. Tallberg, Anders Wilhelm. — 529. Mangolin, Karl Felix. — 530. Nyholm, Emil. — 531. Korhkanen, Johan Emil. — 532. Korhonen, Juho. — 533. Sorjonen, Alfred. — 534. Öflund, Oskar Alexander.

Från Wasa afdelning: — Waasan osastosta: 535. Enqvist, Johan Erik. — 536. Hällstén, Gustaf Adolf. — 537. Haggrén, Eetu. — 538. Lustig, Maria. — 539. Hassén, Ernst Oskar. — 540. Salmi, Alfred Alexander. — 541. Liljeström, Gustaf H. — 542. Öhrn, Hugo Engelbert. — 543. Lillqvist, Johan Ferdinand. — 544. Björkqvist, Israel. — 545. Träskback, Axel. — 546. Renlund, Matts William. — 547. Markén, Matilda. — 548. Pethman, Axel. — 549. Joensuu, David.

Afflyttade medlemmar. — Muuttaneita jäseniä.

Från Tammerfors afdelning: — Tampereen osastosta: 485. Juvenius. — 486. Lund, vistelsen obekant, ei tiedetä minne.

En seger.

Åter har erhållits ett utmärkt exempel på hvad en enig och väl ledd organisation kan åstadkomma vid förbättrandet af arbetarnes existensvilkor. Typograferne i Stockholm ha, såsom redan i senaste nummer af Gut. nämndes, fått sig beviljad en ny förmånlig tariff, högre minimilön samt arbetstiden förkortad. Alt detta gick igenom endast genom underhandlingar samt utan att några svarare åtgärder behöfde tillgripas. Visserligen blefvo några af de uppställda fordringarna denna gång ännu icke beviljade, men numera finnes det godt hopp om att äfven dessa inom en nära framtid skola blifva erkända som rättvisa.

En annan sak, som är kanske lika glädjande och som kommer att värka på Svenska Typografförbundets framgång lika välgörande och upptriskande som regnet under en het och kvaf somardag, är det erkännande principalerna gifvit åt typografernes organisation. Hittills ha en stor del af principalerna icke fäst någon vikt vid eller tagit densamma med i beräkningen såsom en makt hvilken utan vidare kan skjutas åt sidan. Ännu år 1889 då Sv. Typförb. överlämnade åt principalerna ett tariffcirkulär mottogs det med ett visst förakt och öfvermod samt med förklaringen att de icke ville ha något att skaffa med förbundet.

Men snart nog vändes bladet. Efter någon tid kommo de till insikt om, att de bästa aftalen och öfverenskommelserna voro just de, som träffades med organisationen och förbundsstyrelsen.

Äfven senaste lönerörelse har utmärkt sig för ett lojalt samarbete och erkännande af det berättigade i organisationssträfvingarna som afsåg förbättrandet af lefnadsförhållandena. Hittills har detta erkännande icke gifvits offentligt men här-omdagen stod det helt plötsligt i alla Stockholms tidningar, i form af en annons, som vi här skola återgifva:

Tillkännagifvande.

Undertecknade boktryckerier äro härigenom tillkännagifva, att vi efter långvariga underhandlingar med Svenska Typografförbundets Styrelse, som har ledningen af den bland hela landets typografer för närvarande pågående lönerörelsen, ansett oss icke kunna underlåta att ingå på åtskilliga af Förbundet påyrkade förhöjningar i förut gällande tariffer för sättere och tryckare samt att de viktigaste af dessa förhöjningar börjat tillämpas redan den 1 April d. å.

Den sorgfälliga utredning, som föregått vårt ofvannämnda beslut, har emellertid gifvit vid handen, att vårt yrke genom högt uppdrifna anspråk i afseende på arbetenas utförande bragts i det läge, att äfven den minsta förhöjning af våra utgifter måste värka förlustbringande, för så vidt nuvarande låga prisberäkningar skola gälla.

På grund af de nu medgifna tariff-förhöjningarna, hvilka i åtskilliga fall uppgå till 18 procent, hafva vi nödsakats besluta att höja priset på alla tryckarbeten med ett belopp, motsvarande den ökade utgift, som drabbar oss för hvarje arbete; och våga vi hysa den förhoppning, att våra resp. kunder välvilligt skola erkänna det berättigade i detta vårt beslut.

Stockholm den 20 April 1897.

Härefter följa 43 af Stockholms förnämsta och största tryckeriers namn.

Det som mest härvid förvånar är det stora antal firmor som kunnat förena sig om ett dylikt uttalande.

Lönerörelsen har äfven medfört tillsättandet af en skiljenämnd för behandling af tvister. Densamma har redan haft sitt första mål att bilägga.

Af ofvanstående borde framgå huru nödvändigt och viktigt det är äfven för oss att samman-sluta oss mangrannt och enligt. Det är den enda rätta vägen för vår förkofran i alla afseenden samt för undslippande af godtycke. Äfven för våra principaler är härvid mycket att beakta, när de inse nyttan af att kunna handla gemensamt med hvarandra, hvilket för upphörandet af den vilda konkurrens som för närvarande härskar hos oss vore alldeles nödvändigt.

Hade en hvar endast litet god vilja kunde mycket åstadkommas äfven här hos oss. I detta fall äro vi ännu endast skolpojkar.

Observera!

Kolleger! tillåten icke bland Eder likgiltighet, vaken öfver att Edra kamrater betala sin förbundsafgift, i annat fall värkar det menligt äfven för Eder själf och skadar vårt unga Förbund!

Kesälomarahan tarpeesta.

Täydellisen kesän tullessa tänne meidän pohjolaan alkaa työ tuntua hyvin rasittavalta ja vastenmieliseltä. Mieliteko kaikkine ajatuksineen kiintyy silloin toivoon päästä kesälomalle saamaan uutta voimaa rasittuneelle ruumiille. Mieli- teon tyydyttämiseksi usea, joka vaan on tilaisuudessa, heittäähän työn joksikin aikaa ja rientää pois kaupunkielämästä maaseudun hiljaisuuteen. Mutta täällä ei tietenkään tule toimeen ilman rahaa, joten ainoastaan varakkaimmat voivat sen tehdä; senpä takia olisi tervetullut asia, että olisi olemassa jonkinlainen kesälomaraha, josta annettaisiin apua sellaisille, jotka ominvoimansa eivät voi mennä kesää viettämään vapaaseen luontoon, toisin sanoen: olla vapaana työstä jonkun aikaa.

Meille kirjaltajille olisi kesäloma erittäin hyvä terveyden kannalta katsoen. Kaikki se nautinto, mikä loma-ajasta luonnollisesti tulee, lankee melkein yksinomaan terveyden osaksi. Raikkaassa ilmassa saisi puhdistaa tomuun täyttyneitä keuhkoja, saaden siten hengittämällä puhdasta lääkettä sisään.

Erittäinkin sanomalehtilatojille nyt valtiopäiväin loputtua on kesälomalle meno melkein välttämätön asia, jos mieli valvoa terveyden parasta. Mutta ei heillä, paremmin kuin muillakaan ole siihen tilaisuutta. Siitäpä syystä edellisten valtiopäiväin päätyttyä muutamain tšekäläisten sanomalehtien latojille isännistö ystävällisesti antoi apua kesäloman varalta. Toivottava asia se olisi nytkin, sillä niinkuin jo sanoimme, ei heillä ainakaan kaikilla ole varoja eikä tilaisuutta siihen. Perheellisen miehen ei ole ajattelemistakaan, vaikka kuinkakin tuntisi itsensä väsyneeksi ja loman tekevän hyvää. Ja luullaksemme kirjapainojen isännistö, oivaltaen hyvin sanomalehtilatojain nykyisen, epämääräisen ja surkean rasittavan työajan, tulee nytkin tekemään samoin.

Kuukauspalkalla olevat kirjaltajat ovat melkein kaikkialla saaneet joka kesä missä täyden, missä taas puolen palkkaansa loma-aikana. Tämä tapa on oikea ja kiitosta ansaitseva.

Sanoimme yllä, että olisi hyvä olemassa jonkinlainen kesälomaraha, jonka uudistamme vieläkin. Yhdistyksen asia se olisi, että perustaa tällaisia rahastoja, mutta jäsenen asia taas, että kartuttaa rahastoa. Ja se tapa, millä tätäkin rahastoa tulotaisiin kartuttamaan, on jo nähty mitättömäksi „Satunnais-“ ja „Vanhuusrahaston“ ylläpidossa, eikä siinä tarkoituksessa maksa vai- vaa yrittää. Toinen ehkä paljon hedelmällisempi lähde olisi se, jos kirjapainojen isännistö lahjoittaisi oman painonsa keskuuteen pohjarahaa tätä tarkoitusta varten. Rahastoa voisi miehistä puolestaan taas omin voimin kartuttaa. Näin ollen olisi rahasto aina seisova ja itsenäinen ja jokainen siihen maksava varmuudella voi luottaa, että tulee saamaan kesälomaa.

Ehdottelemme kysymystä otettavaksi keskustelun alaiseksi maamme kirjaltajainyhdistyksissä.

Sommarferierna.

Nästan enhvar har erfarit huru det, i det när- maste förgångna halfåret varit öfvermåttan an- strängande och arbetsdrygt. Å de flesta officiner har erfordrats arbete närapå dygnet rundt, tid- ningarna icke ens att tala om, hvilka utkommit med dubbel nummer och i förstordt format nästan hvarje dag. I vilken mängd arbete förefunnits, inses lättast däraf, att knappast en enda ledig sättnare funnits att tillgå utom ett par afsigkomna stackare, som ej häller bry sig om någon syssel- sättning. Men då brådskan nu småningom afta- ger, och sommaren i full skrud står för dörren är det skäl att tänka litet på ferierna.

Allt mer och mer blifva sommarferiernas hälso- och sundhetbringande beskaffenhet erkänd och uppskattad. Alla typer veta nog huru den friska luften och sommargrönskan sätter nytt lif i den af stildammet och trycksvärtan förgiftade krop-

pen och uppiggar själen, och huru de sedan med friskt mod och nya krafter åter kunna emottaga den kommande mörka årstiden.

Detta erkännes som sagdt, af alt flere och flere, men ännu finnes många som icke tänka närmare på saken och därför behöfva en liten uppsträckning. Äfven äro ferierna ännu icke så ordnade att alla komma i åtnjutande af sådana. Främsta orsaken härtill är naturligtvis den ekono- miska sidan af saken.

Det är visst sannt att den del af våra kolle- ger som ha bestämd lön, hafva det redan ganska bra bestämt, ty de flesta af dem erhålla en kort- tare eller längre tid permission, med hel eller half lön. Men för beräkningssättaren är förhål- landet helt annat.

Om han icke själf har kunnat skrapa ihop från sin ofta osäkra inkomst så mycket som han anser nödigt för en eller par veckors ledighet får han nöja sig utan sådan. Denna olägenhet har man försökt på några ställen afhjälpa genom bildandet af kassor, till hvilka under årets lopp 1 å 2 mark hvarje likvid insatts. Sådana borde stiftas öfveralt, där beräkningssättare finnas, ty det är en af de få åtgärder som härvidlag kan ifrågakomma.

Men också från vederbörande tryckeriers sida kunde något göras för beräkningssättaren. Så t. ex. kunde de officiner, å hvilka arbetarne plikt- fälles för försummelser af arbetstiden och hvar- vid böterna ofta, vid någon timmes frånvaro från arbetsplatsen, kunna stiga till flere tiotal mark — ja det finnes exempel på att det afdragits ända till 30 mark för en enda gång —, använda dessa pänningar om icke helt och hållet så åtmin- stone en liten del af dem, till fromma för beräk- ningssättarna, hvilka också arbeta för sitt tryc- keris bästa, likaväl som den på fast lön ställda arbetaren och behöfva äfven därför en liten hvila under sommaren. Om dessa penningar kan dock icke sägas annat än att de tillhöra, till största delen, arbetarne och därför böra de ock begagnas till deras bästa.

Det har nog redan förut gjorts påminnelser om dessa penningars användning, men utan nå- got synligt resultat. Därför anse vi det icke skada att åter fästa uppmärksamheten vid detta förhållande.

Vi sluta med att ännu en gång uppmana alla hvilka hafva tillfälle, att begagna sig af den rekreation sommaren erbjuder, på sätt de finna lämpligast, det kommer ingen att ångra.

Paikanvälitystoimisto.

Tunnettu on, että muutamina vuodenaikoina ja erittäinkin valtiopäiviä alettaessa, suuri joukko kirjaltajia maaseudulta virtaa pääkaupunkiin, suurilla toiveilla ja ajatuksilla täällä saavansa hyvää ja kannattavaista työtä. Vaan tiedetään myöskin, että suuri osa niistä, joita tänne tulvi, tavallisesti ovat varsin vähän ammattiinsa perehtyneitä ja muutamilla vielä erityinen halu „tien- mittaukseen“, sillä kunnolliset ja taitavat työ- miehet eivät noin vaan jätä itseään onnen tu- lien heiteltäviksi. Sitäpaitsi tapahtuu usein, että nämä kepeäjalkaiset olennot heti ensi tai toisen tilin nostettuaan eivät näytä itseään siellä missä viimeiseksi ovat työskennelleet ennenkuin seuraav- an puolenkuukauden loppupuolella, silloin saa- dakseen jonkinlaisen „passin“ kouraansa. Tie- tytti tässä mainitut seikat eivät missään tapauk- sessa koske kaikkia maaseutulaisia.

Selvää on, että tällainen menettely suuressa määrässä tuottaa harmillisuuksia niinhyvin painolle kuin muulle työmiehistölle. Mutta miten estää tällaista pahaa.

Tämä asia on hiljakkoin ollut keskustelun alaisena Helsingin kirjaltajainyhdistyksen johto- kunnassa, jolloin tultiin siihen päätökseen, että paras keino lienee, kuten monin paikoin ulko- mailla on tehty, n. k. paikanvälitystoimiston pe- rustaminen. Tämän puoleen voisivat ammatti- toverimme maaseudulla papereineen ja suosituks-

sineen kääntyä, työtä pääkaupungissa halutessaan ja koittaisi toimisto mahdollisuuden mukaan vuo- rossa ja järjestyksessä, hankkia paikan haki- joille.

Herroille johtajille sekä pääkaupungissa että maaseudulla olisi toimiston työskentely suuresta merkityksestä, heidän kun tarpeen sattuessa vaan tarvitsisi kääntyä tämän puoleen saadakseen pa- raimmilla todistuksilla varustetun työmiehen.

Tämä asia on sitäpaitsi likeisessä yhteydessä yhteenliittymis-pyrinnössämme, sillä tietysti han- kittaisiin paikkoja ainoastaan Liittoon kuuluville jäsenille ja vielä voisi odottaa toimiston työsken- telyä suurempaa lähestymistä maaseudun Liitto- osastojen ja pääkaupungin välillä. Tuskin tarvitsee mainita, että toimisto olisi Helsingin osas- ton johdon ja valvonnan alaisena. —n.

Platsförmedlingsbyrå.

En känd sak är, att vid vissa tider af året och särskildt vid förestående landtdag, en stor mängd landsortstypografer strömma in till huf- vudstaden med gyllene förhoppningar om godt och lönande arbete. Men det är äfven en gammal erfarenhet att det vanligtvis äro de i yrket minst inkomna och de med särskild fallenhet för „luff“ som sålunda invandra, ty goda och dugande ar- betare begifva sig i regeln icke så vind för våg mot ett okänt mål. Därtill händer det lika ofta att dessa lättfotade individer efter erhållen första eller andra aflönning icke vidare visa sig å den officin der de senast arbetat, förrän i slutet af följande halfmånad för att möjligen erhålla nå- gon slags „orlofsedel“. Härmed må dock inga- lunda förstås, att ofvannämnda uttalande kunde tillämpas på alla landsortstypografer.

Att ett sådant handlingssätt vällar icke så liten förargelse såväl för tryckeriet som för de öfriga arbetarne är sjelffallat. Men huru före- komma detta onda?

Denna sak har nyligen diskuterats inom be- styrelsen för typografernes förening i Helsingfors. Därvid ansågs den lämpligaste utvägen vara, att såsom på flere ställen i utlandet gjorts, upprätta en s. k. platsförmedlingsbyrå, till hvilken våra kolleger i landsorten skulle kunna med sina refe- rensor vända sig vid behof eller förekommande önskan om arbete i hufvudstaden, och skulle byrån sedan såvidt möjligt i tur och ordning vid första tillfälle anskaffa plats åt de sökande. För hrr faktorer såväl i hufvudstaden som i landsorten skulle byråns göranden blifva af stor betydelse, då de vid behof blott behöfde vända sig till denna för att erhålla arbetare med de bästa referenser.

Det är ju för öfrigt en sak nära förbunden med organisationssträfvandena, ty naturligtvis skulle platser förmedlas endast åt förbundsmed- lemmar, vidare kunde man genom byråns verk- samhet äfven vänta sig ett större närmande lokal- föreningarna emellan i landsorten och hufvud- staden. Det behöfver väl ej ens nämnas att meningens är, det byrån skulle subordnera under Helsingfors lokalörening. —n.

Liiton alalta. Från förbundsområdet.

— *Typografernes förenings extra möte* den 1 juni var sammankalladt i anledning af följande från Hufvudstadsbladets sättnarepersonal inlämnade fråga: „Anses det rättvist att kringgå Sättningsstareffens 23 § så, att tidningsutgifvaren får dela sättnarepersonalen i två delar, den ena för dagen, den andra för natten, och nattsätta- rene allenast skulle få åtnjuta den i tariffen be- stämda förhöjningen för morgontidningar?“

Frågens referent förklarade att Hufvudstads- bladets sättnarepersonal blifvit fördelad i tvänne delar, hvilka turvis skulle sätta ½ månad på dag- och lika lång tid på nattarbete. Arbetstiden

hade förut varit för dagpersonalen till kl. $\frac{1}{2}$ 5 e. m., hvarefter nattsättnar vidtogo, men vore den numera ändrad därhän att dagpersonalen skulle arbeta ända till $\frac{1}{2}$ 7—7, utan att erhålla den i tariffen bestämda förhöjningen af 40 %. Tillkännagifvandet om denna ändring af arbetstiden hade skett den 30 maj, utan någon som helst tidigare uppsägning samt skulle träda i gällande kraft redan följande dag den 1 juni.

Frågan framkallade en liflig diskussion hvaraf framgick den åsikten, att ett sådant förfarings-sätt vore stridande mot bestämmningen i § 23 af sättnings-tariffen hvilken lyder: „Sättning af dagliga morgontidningar betalas med en förhöjning af 40 %“, utan åtskilnad om arbetet utföres om dagen eller natten. Äfven framhölls att ifall arbetstiden förlängdes till kl. $\frac{1}{2}$ 7—7, skulle nattsättnar när de infinna sig kl. 7 på arbetsplatsen icke ha något att göra förrän möjligen kl. 11 på aftonen när posten anländer, samt sålunda få vänta utan någon skäligen ersättning. Flere talare framhöll äfven det orättvisa uti att samma sättare skulle hafva tvänne olika betalnings-sätt för arbete, hvilket måste betraktas såsom nattarbete, då detsamma både om dagen och natten utfördes af samma personer.

Efter att allmänt hafva klandrat resp. principalers förfarings-sätt i saken, att utan någon föregående uppsägning ändra den tariff som af samtliga tryckeriägare i Helsingfors blifvit införd enades mötet om följande resolution:

Typografernes förenings i Helsingfors beslut är, att den af samtliga tryckeriägare i Helsingfors införda Sättnings-tariffen, hvilken i § 23 bestämmer 40 % förhöjning för sättning af morgontidningarna, noggrant måste efterföljas. Alla åtgöranden emot detta betalningssätt skulle på det skarpaste motarbetas.

Vidare beslöts att genom protokollutdrag underrätta resp. principaler om Föreningens beslut samt hänskjuta det till Förbundsstyrelsen för vidare behandling.

Vid mötet voro 30—40 personer närvarande.

— **Typografernes förenings i H:fors** månadsmöte den 23 maj måste inställas på grund däraf, att det vackra vädret lockat altför många af föreningens medlemmar ut i naturens sköte, och viktiga frågor, hvilka man ej kunde låta ett fåtal afgöra, stodo på programmet.

— **Helsingin kirjaltajain yhdistyksen ylimääräinen kokous** 1 p. kesäk. oli kokoonkutsuttu seuraavan, Hufvudstadsbladets i latojien, yhdistyksen johtokunnalle jätetyn kysymyksen johdosta: „Katsotaanko olevan oikeudenmukaista kiertää tariffin 23 § siten, että sanomalehden ulosantaja saa jakaa latojamiehistönsä kahteen osaan, toiset päivätyöhön ja toiset yötyöhön jolloin ainoastaan yölatojat saisivat nauttia tariffissa määrätyn koroituksen yötyöstä aamulehdissä?“

Kysymyksen alustaja selitti, että Hufvudstadsbladets i latojamiehistö oli jaettu kahteen osastoon, jotka vuorotellen $\frac{1}{2}$ kuukautta työskentelisivät päivä- ja yötyössä. Työaika joka ennen päivälatojille oli ollut $\frac{1}{2}$ 5 i. p. jolloin yölatojat alkoivat, oli nyt muutettu niin, että päivälatojat saisivat työskennellä $\frac{1}{2}$ 7—7 ilman että heille annettaisi tariffissa määrätty 40 % korotus. Tiedonanto tästä muutetusta työajasta annettiin 30 p. toukok. ja voimaan astuisi se heti seuraavana päivänä 1 p. kesäk., tämän lisäksi ei minkäänlaista vanhan työajan ylössanomista ollut tapahtunut.

Kysymys aikaansai vilkkaan keskustelun, sekä osoitti että yleinen mielipide oli, että tämmöinen menettely soti 23 § vastaan tariffissa joka kuuluu: „jokapäiväisen aamulehden latomisesta on maksettava 40 % korotus“; eroituksesta jos työ suoritetaan päivällä tai yöllä. Myöskin huomautettiin, että siinä tapauksessa, että työaika pidennettäisiin $\frac{1}{2}$ 7—7, yölatojilla, silloin kuin saapuisivat työhön, ei olisi mitään tehtävää ennen klo 11 illalla jolloin posti vasta saapuu, ja joten olisivat pakoitetut odottamaan ilman minkäänlaista korvausta. Useat puhujat osoittivat myöskin sitä

vääryyttä siinä, että samoilla latojilla olisi kahdenlainen maksutapa työstä joka kaikessa tapauksessa on katsottava yötyöksi, koska sekä päivä- että yötyön suorittavat samat henkilöt. Yleisesti moitittua sanottujen isäntien menettelytapaa asiassa, että ilman minkäänlaista ylössanomista tehdä muutoksia kaikkien Helsingin isäntien tekemässä tariffissa, yhtyi kokous seuraavaan päätökseen:

Helsingin kirjaltajain yhdistyksen päätös on, että Helsingin kaikkien isäntien laatima tariffi, joka 23 § säättää 40 % koroituksen jokapäiväisten aamulehtiä latomisesta, on tarkalleen noudatettava. Kaikki toimenpiteet tätä maksutapaa vastaan on ankarimmin vastustettava.

Vielä päätettiin pöytäkirjanotteella sanotuille isännille antaa tieto kokouksen päätöksestä sekä lykätä asia Liittohallituksen käsiteltäväksi.

Kokouksessa oli läsnä 30—40 henkilöä.

— **Kirjaltajaliiton tarkastusvaliokunnan** on Tampereen osasto valinnut hra Alb. Nordbergin.

— **Kuopiosta**, toukokuulla 1897. Pitkästä ajasta haluttaisi minua kirjoittaa muutama sana täältä Kallaveden rannalta. Syy, miksi en ole ennen kirjoittanut, on se, että olen odottanut, että yhdistyksestäme, johon vuosikokouksessa johtokuntakin, entisen kieltäydyttyä ja ollen jäävikin valita, tuli kokonaisuudessaan uusi, ilmestyisi myöskin toinen ja ahkerampi kirjoittaja kuin minä; mutta koska sitä ei vielä ole näkynyt, niin tässä odottaissani, niinkuin jo sanoin, muutamin sanoin mainitsen tšekäläisistä oloista ja hommista.

Yhdistyksemme ja sen toiminta sitte viime vuosikokouksen on alkanut taas käyskennellä entistä uraansa, kohti aikoja tuntemattomia, vaikka ei ole ollut alusta alkaen varsinaista puheenjohtajaakaan, sillä hra M. Miettinen, joka vuosipäivänä tähän toimeen tuli valituksi, ei ottanut virkaa vastaan, tiesi minkätähden, vaan on varapuheenjohtaja esiintulleista syistä saanut toimia aina huhtikuuhun asti, jolloin vihdoinkin valittiin puheenjohtaja, jona toimii nyt hra O. Räisänen. Tärkeimpänä kysymyksenä kokouksissa on näinä aikoina näkynyt olevan tilinvapauden antaminen viime vuoden johtokunnalle; sitä on jo „pohdittu“ pari kolme kertaa, mutta niin kuulosti viimekin kokouksessa, ettei vapautta anneta ennenkuin rahastonhoitaja, joka tässä toimessa ollessaan sanoo saaneensa kärsiä lainaamisien y. m. takia, on saanut asiansa selväksi. Tämä on kovasti harmittanut ja syystäkin toisia johtokunnan jäseniä, mutta minkäpä sille tekee, koska asiat on niin hullusti, jota ei olisi vuosikokouksessa luullut, täytyy odottaa siksi kunnes vapaus koittaisi ja lohduttaa itseään sillä, että rahastonhoitaja vakaana miehenä asiat on vielä selväksi tekevä.

Iltahuvitkin vietettiin taas tässä keväällä hyvänlaisella ohjelmalla, mutta tällä kertaa vähälukuiselle yleisölle, johon oli syynä sangen huono ilma. Aijottiin peruuttaa koko homma, vaan pidettiin sitte kuitenkin.

Kun yhdistyksessä ei tietääkseni ole vielä ollut esillä sellaisia asioita, joista voisi vielä mainita, niin lopetan tähän.

Leevi.

Uutisia. Notiser.

— **Tryckerilokalerna.** Sentraltryckeriet flyttas den 1 Juni från sin gamla lokal vid Fabiansgatan till f. d. tyska skolans hus vid Skilnaden, hvilket öfvergätt i tryckeriets ägo. *Päivälehtis tryckeri* flyttar från sitt tränga kyffe vid Högbärgsgatan till Sentraltryckeriets gamla lokal.

— **60 år** fylde den 2 maj lektor K. Göös. Med anledning häraf uppvaktades hr. G. under dagens lopp af en mängd personer, hvilka egnade jubilarer sin hyllning. Cheferna för de skilda afdelningarna inom firman Weilin & Göös öfverräkte till hr. G. blomsterjardinier på arbetarepersonalens vägnar.

— **Finska typografernas understödsförening.** Följande nya medlemmar ha inträdt från 1:a april: från Finska Litt. sällsk. tryckeri hr *Emil Lindström*, från H:fors Centraltryckeri hr *E. Engblom*, från Hufvudstadsbladets nya tryckeri hr *A. A. Lund* och *H. H. Sundbäck* samt från Tidnings- & tryckeriaktiebolaget frök. *Ingrid Ekqvist* och hr *G. A. Silfverberg*.

— **Till förstärkningsfonden för typograferns pensionering** (förkortningsvis kalladt „Gubbarnas fond“) har af doktor V. Vasenius skänkts 16 mk, utgörande honorarium af tidskriften „Humanitas“ för hans prolog vid typografernas understöds-kassas lotteri.

— † **Typografen Johannes Alexander Eklund** afled, efter ett långvarigt bröstlidande, å Maria sjukhus den 23 maj. Den afledne som senast arbetat på Hufvudstadsbladets tryckeri var endast 22 år gammal.

— **Hedersgåfva.** Maskinmästaren vid Helsingfors Centraltryckeri E. Nordling, som 25 år varit anställd vid samma tryckeri, mottog af personalen vid detsamma ett dyrbart silfverskriftyg med inskriptionen „Edvard Nordling 18 $\frac{3}{4}$ 72—18 $\frac{1}{4}$ 97, af Helsingfors Centraltryckeris personal“.

— **Aktiebolaget Weilin & Göös** kunde den 28 maj fira sitt 25 års jubileum. Affären grundlades som känt i Jyväskylä, därifrån den 1883 förflyttades till hufvudstaden. I anledning af jubiléet var i går afton en enkel fest anordnad i Brandkärshuset, till hvilken affärens arbetarepersonal — f. n. 217 personer — inviterats jämte ett antal affärsvännar, representanter för tidningarna m. m. I tvänne tal, det ena på finska det andra på svenska, utbringade affärens ledare och störste intressent lektor K. Göös skålar för företaget framtid och för de vid detsamma anställda arbetarne. Talen besvarades af värmkästarn C. O. Nyholm på de svenska talande arbetarnes vägnar. Lektor Göös meddelade att direktionen till minne af de förflutna 25 åren beslutit af årsvinsten anslå 2,000 mk till arbetarnes understöds-kassa; hvarförutom minnesgåfvor åt ett antal vid affären anställda arbetare utdelades nämligen: åt faktor John Berger, ett dryckeshorn, åt värmkästarn C. O. Nyholm ett silfvercigarrfodral, åt linjeraren A. Järvenpää ett skriftyg, stereotypören A. A. Söderlund ett papyrossfodral, konstförvanden J. E. Eriksson ett teglas, fröken A. Hellman ett armband, fröken A. E. Vesterlund ett dussin teskedar, fru B. H. Hällstén ett halft dussin matskedar, maskinisten K. Lindström ett fickur med ked, fröken E. T. Nordström en brosch, typografen F. Turunen ett papyrossfodral, bokbindaren S. V. O. Vijkman en bågare, fru F. H. Vanselin ett halft dussin teskedar, typografen I. Tourunen en klackring, hr K. J. Lindfors ett fickur med ked, stensliparen E. Nyberg ett etui, innehållande knif, gaffel och sked, samt vaktmästaren O. Parkkonen ett halft dussin matskedar.

På morgonen hade arbetarne uppvaktat lektor K. Göös en corps för att frambära sina lyckönskningar till jubileet.

— **Till teknisk ledare** för V. Söderströms tryckeri och bokbinderi i Borgå har hr Hugo Vinter blifvit anställd. Hr Vinter som nyligen hemkommit från en studieresa i Tyskland, har med bästa vitsord genomgått den med hr Mäders tryckeri i Leipzig förenade fackkursen för alla grafiska yrken. Dessutom har V. praktiserat i några större bokbinderier därstädes.

— **Snabbsättnings-täflingen i Tammerfors.** Vid Typografernes förenings familje-samkväm söndagen den 23 maj utdelades prisen vid täflingen den 25 april. I täflingen deltog 22 personer och täflingstiden utgjorde två timmar.

I de äldres kategori togs första priset en dyrbär guld klackring af J. C. Carlander som fick till resultat sedan felen från 5,817 bokstäffer borträknats, 5,242, andra priset, silfver papyrossfodral, E. Saxbäck (5,346—4,931), tredje priset, silfver skriftyg, J. H. Nurmi (5,352—4,917), fjärde priset, silfver pinzett, J. K. Heikkilä (5,460—4,805) och femte priset äfven silfver pinzett A. G. Nordberg (4,920—4,564).

I elevernas afdelning erhöj första priset, dyrbart silfver skrifttyg, H. Niemi (4,947—4,542), andra priset, silfver urked, A. Mantere (4,776—4,211) och tredje priset, silfver pinzett J. A. Vehonen (4,260—3,765).

— **Olyckshändelser.** Den 10 Maj råkade adertonåriga tryckerieleven Selma Kosonen, anställd hos firman Weilin & Göös, få sin högra hand in i den präss (Phoenix-), vid hvilken hon arbetade. Handen skadades, och K. måste afföras till kirurgiska sjukhuset för att blifva hulpen. Skadan var dock icke större än att handen inom några veckor åter är i ordentligt skick. Samtliga arbetare hos nämnda firma äro olycksfallförsäkrade.

Äfven å Finska Litteratursällskapets tryckeri råkade en pojke vid rengöring af valsarna i en snällpräss få sin hand emellan dessa.

— **Typografernas förenings sångkörs folk-konsert** den 2 maj var, om man tar i betraktande den svåra konkurrensen med det strålande, sommarlika vårvädret, rätt talrikt besökt. Under sin nitiske dirigent herr E. Eklunds ledning har kören arbetat sig till en aktningvärd grad af samsång och värkningsfull nyanseringsförmåga. Tenorerna klingade rena och tilltalande, baserna fylliga och präktiga och mellanstämmorna skötte sin sak med ackuratess och diskretion. Prestationerna voro värdade och buro vittne om ett intresserat arbete samt efterlämnade ett angenämt intryck. Af programmets numror framhålla vi Typografernas visa af Cristoph, en rätt tacksam om också icke synnerligen originell komposition, Hermes Serenad, Metsässä af Mangold, „O Gud som styren“ af Wennerberg, Ungersk visa arr. af Faltin och Flodins Svarta Gardet, i hvilka kören framstod särdeles till sin fördel. Publikens bifall var lifligt och föranledde såväl biseringar som extra nummer, hvaribland en finsk folkvisa effektivt arrangerad af Sivori. Hr O. Närhi sjöng med behaglig stämma, två solosänger samt extra den kända „Trink Tokayer“ Herr Koskelo föredrog enkelt och anspråkslöst 2:dra satsen ur Schröders violoncellkonsert och öfver programmet Gavotte af Lee. De båda solisterna belönades med rikligt bifall.

— **Utmarshen till Greijus** hemman den 9 maj gynnades af det härligaste väder. Affärden skedde kl. 10 f. m. från Finska teatern under stark anslutning från medlemmarnas sida. Under färden utfördes vaxelvis musik och sång och å festplatsen bjöds på både lekamlig och andlig spis. Tal höllos på svenska af hr Bernström och på finska af hr Lindholm. Såväl dessa tal som några af hr Mantere deklamerade stycken emottogos med lifligt bifall. Återfärden anträdde först sedan middag och kaffe intagits.

— **Pyhättyö** loppui Päivälehdens kirjpainossa sunnuntaina v. k. 30 p. Iloisella mielellä oli kirjpainon miehistö tämän johdosta, ja iloa lisäsi vielä se, että toimituskin oli siksi päiväksi valmistanut tavallista vähemmän käsikirjoituksia. Tämän ynnä muiden merkkipäivien johdosta aikovat he pitää yhteiset „kekkerit“ helluntai-pyhänä.

— **Lahja.** Kirjaltaijain Yhdistys Helsingissä on eräältä henkilöltä, joka tahtoo olla tuntemattomana, lahjaksi saanut Smkaa 10 rakennusrahastonsa hyväksi, joka täten kiitollisuudella mainitaan.

— **25 vuotista** olemassa olonsa juhlaa vietti osakeyhtiö *Veilin ja Gööös* viime perjantai-iltana Palokunnantalolla. Juhlaan olivat kaikki yhtiössä nykyään työskentelevät henkilöt, yhtiön osakkaat, y. m. liikkeen ystävät kutsutut. Juhlan aloitti yhtiön toimeenpaneva johtaja lehtori K. Gööös lyhyemmällä seikkaperäisellä puheella yhtiön vaiheista sekä jakamalla vanhemmille yhtiön palvelijoille yhtiön puolesta lahjoja. Niitä saivat: faktori J. Berger, komean juomasarven, työnjohtaja C. O. Nyholm hopeaisen sikarikotelon, viivottaja A. Järvenpää hopeaiset kirjoituskalut, stereotyppeeraaja A. A. Söderlund hopeaisen paperoskotelon, kirjaltaija E. Erikson hopeareunaisen juomalasin, kirjansitojatar neiti M. Hellman kul-

taisen rannerenkaan, kirjaltaijatar A. Westerholm tusinan hopeaisia teelusikoita, kirjaltaijatar rouva B. Hellstén tusinan hopeaisia ruokalusikoita, painaja J. Lindström hopeaisen taskukellon perineen, kirjansitojatar T. Nordström kultaprossin, kirjaltaija F. Turunen hopeaisen paperoskotelon, kirjansitoja O. Wijkman hopeaisen juomapikarin, kirjansitojatar rouva F. Wanselin puoli tusinaa hopeaisia teelusikoita, kirjansitoja J. Tourunen kultaisen kantasormuksen, kirjaltaija K. Lindfors hopeaisen taskukellon perineen, kivenhioja E. Nyberg hopeaisen lusikan, veitsen ja kahvelin, sekä vahtimestari O. Parkkonen puoli tusinaa hopeaisia ruokalusikoita. Kukin lahjakappale oli varustettu asianomaisella nimikirjoituksella ja jotkut jollakin ansiolauseella. Paitsi tätä lahjoitettiin yhtiön puolesta työväestön sairaspurahaan 2,000 markkaa.

Useita puheita pidettiin m. m. juhlaan kunnianvieraaksi kutsutulle liikkeen ensimmäiselle kirjapainofaktorille P. Pitkäselle (nykyään Sortavalan kirjapainon faktori) joka silloin, kun liike 25 vuotta sitten alkoi, oli samalla faktori, latoja ja painaja ja koko paino oli sijoitettu eräiseen leipomatupaan Jyväskylästä. Nykyään on liikkeessä 217 henkeä, valmistuksen arvo 600 à 700,000 markkaa vuosittain ja työväen palkat nousevat kuuksissa noin 18,000 à 20,000 markkaan.

Koko illanvietto Palokunnantalolla oli suuremoinen. Laulu, soitto, tanssi ja maljapuheet vaihtelivat vuorotellen. Komea illallinen aamupuolella yötä lopetti juhlan, jättäen läsnäoleviin hauskan vaikutuksen.

Päivä oli kokonaan juhlapäivä ja työstä oli koko päivä vapaata. Aamulla kello 8 kävi yhtiön työväestöstä muodostettu sekakööri ja koko työväestö kaartin soittokunnan mukana ollessa ensin isännöitsijä lehtori Gööös asunnolla häntä laulla ja soitolla päivän merkityksen johdosta tervehtimässä. Samoin myöskin rouva Weilin asunnolla Eläintarhassa, jossa työväestö valokuvattiin ja sitte tarjottiin virvoituksia.

Kello ½ 5 piti isännöitsijä lehtori Gööös liikkeen johtajille ja johtokunnalle y. m. kotonaan juhlapäivälliset, jossa myöskin useita puheita pidettiin ja maljoja juotiin.

Talo, L. Henrikinkatu 20, jossa yhtiön liike sijaitsee, oli kaiken päivää lipuilla, ammattivaakunoilla ja köynnöksillä koristettu.

— **W. Söderströmin kirjapainon ja kirjansitommon** tekniilliseksi johtajaksi tulee tästedes hra Hugo Winter. Hra Winter on juuri palannut opintomatkaltaan Saksasta, jossa hän on korkeimmilla arvolauseilla suorittanut tunnetun leipzgiläisen Mäserin kirjapainoon yhdistetyn ammattikurssin kirjapainon kaikilla aloilla. Tämän lisäksi on hra W. käytännöllisesti opiskellut suurimmissa kirjansitomoissa.

— **Latomakilpailu Tampereella** toimitettiin, kuten tiedettäne, viime huhtikuun 25 p:nä. Osanottajien lukumäärä oli odottamattoman runsas, nimittäin 1 sarjassa 17 ja toisessa 7. Ensi sarjassa kilpailivat taiturit, toisessa oppilaat. Kaikki osanottajat eivät kuitenkaan kilpailleet, sillä kummastakin sarjasta jäi 2 henkilöä kilpailematta. Kilpailu-aika oli 2 tuntia ja ladottiin 60 kirjaimen leveydelle, vaihtoehtoisesti antiquasta tai fraktuurista.

Palkinnot jaettiin toukok. 23 p:nä pidetyn perhe-iltaman yhteydessä ja saivat niitä seuraavat:

1 sarjassa:

1 palk., kultaisen kantasormuksen nimimerkki „C“, Aamulehdin kirjapainosta katkasija Jaakko R. Carlander.

2 palk., hopeisen paperoskotelon nimim. „E“, hra Edvard Saxbäck, Majlund & Lyytisen kirjap.

3 palk., hopeiset kirjoitusneuvot, nimim. „Ilo“, hra Hj. Nurmi, Majlund & Lyytisen kirjap.

4 palk., hopeiset atunat, nimim. „IRIS“, hra J. G. Heikkilä, Jansson & kumpp. kirjap.

5 palk., samoin hopeiset atunat, nimim. „XIV“, Aamulehdin kirjapainon taituri hra Alb. Nordberg.

Lähinnä oli nimim. „Päri“ hra Samuli Snellman Jansson & Kumpp. kirjapainosta.

2 sarjassa:

1 palk., hopeiset kirjoitusneuvot nimim. „Hui hai“, latoja-oppilas Heikki Niemi, Aamulehdin kirjapainosta.

2 palk. sievät kellonperät, nimim. „Etta“, oppilas Atte Mantere, Aamulehdin kirjap.

3 palk., hopeiset atunat, nimim. „Sabina“, oppilas J. Vehonen, Tamp. Utisten painosta.

Kilpailijain nopeus sekä vähennykset virheistä y. m. näkyy seuraavasta taulusta:

1 sarja:

Nimimerkki:	Alkuper. tulos, kirjainta:	Virheitä vähätty, kirjainta:	Jäännös, kirjainta:
„C“	5,817	575	5,242
„E“	5,346	415	4,931
„Ilo“	5,352	435	4,917
„IRIS“	5,460	655	4,805
„XIV“	4,920	395	4,564
„Päri“	5,139	590	4,549
„Iris“	4,891	860	4,031
„Kynsi“	4,564	650	3,914
„Orpo“	4,677	775	3,902
„—i—“	4,200	370	3,830
„Alfa“	3,782	225	3,557
„Joppi“	5,040	1,935	3,105
„Väsnynt“	4,500	1,720	2,780

2 sarja:

„Hui hai“	4,947	405	4,542
„Etta“	4,776	565	4,211
„Sabina“	4,260	495	3,765
„Yritys“	4,901	4,030	871

Kahden ensi sarjan kilpailijan latomus kerrassaan hyljättiin kehnouden takia, yksi ensi sarjan kilpailija rikkoi satsinsa kilpailun päättyttyä.

— **Kuopion Uusi kirjapaino**, joka viime talvena osti talon, jossa nykyään kirjapaino sijaitsee, ja tontin kaup. C. G. Grönholmilta, on ryhtynyt rakennuttamaan uusia työhuoneita entisten lisäksi. Rakennus, missä työ käypi jo parhaallaan ja jonka sanotaan valmistuvan ensi syksyyn, tulee jatkoksi entiseen taloon toiselle kadulle ja kaksikerroksinen; alakertaan kuulutaan sijoitetavan kirjansitomaosasto ja yläkerta jääpi kirjapainolle. Minkälaisia huoneita ja kuinka monta niitä tulee, ei voi tarkemmin selittää, mutta kuulunut on, että kookkaita ja mukavia ne tulevat, etenkin latomahuoneet, joita luultavasti tulee kaksi. — Ahtaanlaiseksi onkin käynyt nykyinen tosin suurehko latomahuone esim. niiden monien sanomalehtien takia, joita tässä painossa nykyään painetaan.

Toverit! älkää kärsikö keskuudessanne leväperäisyyttä, katsokaa, että kumppaninne maksavat liittomaksunsa; muuten vaikuttaa tämä pahaa itseennekin. Nuori liittomme siitä kärsii!

Till invalidfonden

har influtit från sparbössarna under 1:sta qvartalet 1897.

Nyå Pressens tr.	16: 25
Simeliä arfvingsars tr.	4: 14
Uusi Suometars sätäre.	2: 80
F. Tilgmanns tr.	2: 55
Weilin & Gööös' tr.	2: 47
Centraltryckeriet.	2: 20
Typogr. föreningen.	1: 36
Frenckell & Sons tr.	1: 33
Pettersson & Co tr.	1: 10
Senatens tr.	1: 05
Finska Litteraturs. tr.	1: 01
Saltzensteins tr.	1: —
Hufvudstadsbl. tr.	—: 35
Päivälehtis tryckeri.	—: 22
G. Arvidsons tr.	—: 14

Summa Fmk 37:97

H:fors 25/4 97.

A. J. Jakobsson.

Helsingissä 1897.

J. Simeliuksen perillisten kirjapaino osakeyhtiö.